

«Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» КЕАК
Басқармасының шешімімен
Векітілді
«16»жануар 2019 жылғы №28

«Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» КЕАК
Сыйайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

Нұр-Сұлтан қаласы

1. Жалпы ережелер

- 1.1 Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және «Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» КЕАҚ (бұдан әрі-Қоғам) қызметінің барлық салаларында тыйым салулар, шектеулер мен рұқсат беру жүйесін білдіреді.
- 1.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, құқықтық сауаттылықты және қоғам, оның қызметкерлері мен басшылық құрамының қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.
- 1.3 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:
- функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде Қоғам қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
 - сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың теріс салдарларының алдын алу;
 - Қоғам қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту;
 - Қоғам қызметінің тиімділігін арттыру.
- 1.4 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Қоғам қызметі барысында қолданылады.
 - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын Қоғам қызметкерлері міндетті түрде орындауды қажет.
 - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдануға және орындауға қоғамның әрбір қызметкери дербес жауап береді.
- 1.5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты өзгерту «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабы 2-тармағына сәйкес жүргізіледі.
- 1.6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт белгіленген ережелерді мұлтіксіз сактауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған Қоғам қызметкерлерінің әрекеттері мен шешімдерін анықтайды.

2. Қоғам қызметкерлерінің мінез-құлқының (іс-қимылдының) ережелері

Тыйым салу, шектеу және рұқсат ету

- 2.1. Функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде Қоғамның қызметкерлері төмендегілерді басшылыққа алуға тиіс:
- 2.1.1. өзінің қызметтік өкілеттігін жүзеге асыру кезінде өз міндеттерін орындауға байланысты ешқандай материалдық игіліктер, қызмет көрсетулер мен өзге де артықшылықтар алмауға;
- 2.1.2. мұдделер қақтығысина жол бермеу, олар туындаған кезде заңнамаға сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдау;
- 2.1.3. өзіне немесе үшінші тұлғаға пайда табу мақсатында функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде қызметтік бабын пайдаланбау;
- 2.1.4. қоғамның іскерлік беделін қадірлеу, қоғамның құқықтары мен заңды мұдделеріне қайши келетін немесе зиян келтіретін қызметке қатысадан тартыну, іскерлік бедел мен беделге сүйенуге кез келген әрекеттердің жолын кесу;
- 2.1.5. Қоғам қызметкерлерінің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу;
- 2.1.6. меритократия қагидаттарын сақтай отырып және білім, біліктілік, тәжірибе, өнімділік және тиімділік сияқты факторларды ескере отырып, конкурстық негізде қызметкерлердің қызметтік сатымен алға жылжуын қамтамасыз ету;
- 2.1.7. Қоғам қызметкерлерінің қоғам қызметін жетілдіруге белсенді қатысу.

- 2.2. Білім беру-ғылыми және басқа да қызметтерді көрсету кезінде туындайтын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:
- 2.2.1. ҚР Конституциясының, ҚР Еңбек кодексінің, ҚР «Акционерлік қоғам туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» заңдарының, ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы және өзге де заңнамасының талаптарын мұлтіксіз сақтау;
- 2.2.2. Қазақстан Республикасының заңдарында тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылыштар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу;
- 2.2.3. мұліктік және мұліктік емес иғліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға;
- 2.2.4. өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде іскерлік этикетін, Қоғамның Жарғысы мен ішкі тәртіп ережелерін мұлтіксіз сақтау.

3. Басқарушылық және өзге де құзыреті шегіндегі Қоғам қызметкерлерінің шешім қабылдаудағы міндеттері

- 3.1. Грант қаражатын бөлу және конкурстық рәсімдерді өткізу кезінде сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу.
- 3.2. Конкурстық комиссияның қызметін қалыптастыру (жузеге асыру) кезінде сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу.
- 3.3. Басшыға қызметтік міндеттерін атқару кезінде мұдделер қақтығысының туындауы, жеке мұдделілігі туралы, Сыбайлас жемқорлық мінез-құлышқа көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндау.
- 3.4. Қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке және пайдакунемдік мұдделерді басшылыққа алмау.
- 3.5. Өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына әсер етуі мүмкін заңсыз өтініштері бар әріптестеріне және басшыларға үндеуден бас тартуға.
- 3.6. Қызметтік өкілеттігін орындауга байланысты сыйлықтар қабылдамауга міндетті.
- 3.7. Мұліктік және мұліктік емес иғліктер мен артықшылықтарды алу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға тиіс.
- 3.8. Жақын туыстық катынаста тұрган адамдардың (ата-аналары, жұбайлары, ага-інілері, апа-сіңлілері, балалары) тікелей бағыныстылығына байланысты болса, лауазымнан бастартуға құқығы бар.
- 3.9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту.
- 3.10. Басшыларға белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жедел қараша немесе мәселені созу үшін қандай да бір пайдасы туралы дереу баяндауга міндетті.
- 3.11. Орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмән тудырса тікелей басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлауға.
- 3.12. Егер тікелей басшы мұдделер қақтығысына өзі тартылса, жоғары тұрган басшылыққа жүгінуге.
- 3.13. Әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету.
- 3.14. Мұдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен олардың салдарларының туындауы мүмкін себептері мен жағдайларын жою бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдау.
- 3.15. Үшінші тұлғалардың мұдделерін ұсынудан немесе мұдделік білдіруден, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан тартынуға тиіс.
- 3.16. Басқа тұлғаларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға мәжбурлемеуге тиіс.

- 3.17. Багынысты және басқа да лауазымды адамдар тарапынан сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және олардың жолын кесу.
- 3.18. Өз лауазымдық міндеттерін орындау барысында әріптестерде туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде толық шаралар қабылдау.
- 3.19. Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша толық шаралар қабылдау.
- 3.20. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою.
- 3.21. Қызыметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін багынысты және білім алушыларды тартуга жол бермеу.
- 3.22. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға басқа адамдарды көншітпеуге және ынталандырмауға тиіс.
- 3.23. Әріптестерінен, басшыларына және озге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және қызыметтік өкілеттіктерді пайдалана отырып муліктік пайда, игіліктер немесе артықшылықтар алу үшін қызыметтен тыс қызмет көрсетпеуге.

4. Қоғам қызыметкерлеріне қызыметтік міндеттерін жүзеге асыру кезіндегі ұсынымдар

- 4.1. Қоғам жұмысындағы қызыметті жетілдіру және бюрократиялық тосқауылдарға жол бермеу үшін тұрақты негізде шаралар қабылдау.
- 4.2. Өз білімдерінің деңгейін үнемі арттыра отырып, отандық және шетелдік тәжірибелі және ғылымның жетістіктерін зерделей отырып, кәсіпқойлыққа үмтүлу.
- 4.3. Өзінің кәсіби және жалпыадамзаттық мінез-құлқымен айналадағы адамдарға үлгі болу;
- 4.4. Еңбек тәртібінің, өз Қоғамына құрметпен және ұқыпты қарым-қатынастың жеке үлгісі ретінде қызмет ету.
- 4.5. Өзінің қызыметтік міндеттерін теріс пайдаланбау.
- 4.6. Әріптестерінің және үкіметтік емес ұйымдардың қадір-қасиетін кемсітпеу, былапты сөздерді қолданбау, фамилиясы мен өзіншелік мінез көрсетпеу.
- 4.7. Қоғамның қабылдаған шешімдері және тұтастай алғанда қызмет туралы дұрыс емес ақпаратты таратпауға міндетті.
- 4.8. Үкіметтік емес ұйымдардан (грант алушылардан) және басқа адамдардан сыйлықтар немесе ақшалай сыйақы алмауға.
- 4.9. Өзінің қызыметтік міндеттерін орындаі отырып, жоғары мәдениет, жауапкершілік, адалдық және обьективтілік танытуға, өзара құрмет, әдептілік, тілекtestіk қағидаттарын басшылыққа алуға.
- 4.10. Мемлекеттік сатып алушың ашықтығы мен айқындылығын сақтау.

5. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

Сыйбайлас жемқорлыққа төзбеушілік ахуалын қалыптастыру – бұл қоғамның барлық қызыметкерлерінің кез келген теріс піғылды тәжірибеге қарсы тұру қажеттілігіне сенімін нығайту жөніндегі қызмет.

Қоғамның қызыметі өзіне қатысты шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады:

- 5.1. Қоғам қызыметінің барлық салаларында сыйбайлас жемқорлыққа қарсы тиімді технологиялар мен тетіктерді енгізу;
- 5.2. Қоғам қызыметкерлері арасында сыйбайлас жемқорлыққа қарсы сауаттылықты және оның салдарларының қауіптілігін Қоғамның түсінуін қамтамасыз ету, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты иммунитетті, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы сананы және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша мақсатты жұмыстар жүргізу;
- 5.3. сыйбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мониторинг жүргізу;

- 5.4. Қоғамның интернет-ресурсында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағыттағы құқықтық ақпаратқа халықтың кеңінен қол жеткізуін қамтамасыз ету;
- 5.5. басқа мемлекеттік органдар мен қоғамдық бірлестіктердің, оның ішінде сыйбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің өкілдерімен кездесулер үйымдастыру, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша шаралар өткізу.